

Ковалевська Т.М., викладач кафедри наглядово-профілактичної діяльності факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України;

Данілін О.М., кандидат технічних наук, начальник кафедри наглядово-профілактичної діяльності факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України;

Савченко О.В., кандидат технічних наук, старший науковий співробітник, заступник начальника кафедри наглядово-профілактичної діяльності факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України;

Отрош Ю.А., кандидат технічних наук, доцент, доцент кафедри наглядово-профілактичної діяльності факультету цивільного захисту Національного університету цивільного захисту України

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ПРАВОВОЇ ОСВІЧЕНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СЛУЖБИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Правова освіченість – це наявність у особи сукупності правових та професійних знань, правових установок, поглядів, переконань, які надають їй можливість правильно зрозуміти роль права та законодавства як регулятора суспільних відносин, міри свободи, справедливості, захисту прав, свобод і законних інтересів громадян.

Правова освіченість проявляється передусім у тому, що особа знає свої конституційні права та обов'язки і відповідно до цього обирає той чи інший варіант правомірної поведінки та виконує свої функціональні обов'язки в рамках правового поля.

Згідно ст. 68 Конституції України кожен громадянин зобов'язаний неухильно дотримуватися Конституції України та законів України, не посягати на права і свободи, честь та гідність інших людей, а незнання законів не звільняє особу від юридичної відповідальності [1]. Отже, незважаючи на стать і вік, соціальне становище, кожний громадянин повинен бути освіченим у правових питаннях, що допоможе йому захистити себе від порушення особистісних прав, свобод та інтересів.

Високий рівень правової освіченості є необхідною складовою успішного виконання своїх функціональних обов'язків майбутніми фахівцями служби цивільного захисту, діяльність яких спрямована на захист населення, територій, навколишнього природного середовища та майна від надзвичайних ситуацій шляхом запобігання таким ситуаціям, ліквідації їх наслідків і надання допомоги постраждалим у мирний час та в особливий період [2].

Правові норми висувають підвищені вимоги до поведінки майбутніх фахівців служби цивільного захисту в процесі виконання ними своїх службових обов'язків. Такий стан визначається особливим характером діяльнос-

ті підрозділів ДСНС, складністю і динамічністю служби, пов'язаної з ризиком, що вимагає від особового складу надзвичайної організованості та дисципліни.

Основними напрямками підвищення рівня правової освіченості майбутніх фахівців служби цивільного захисту є організація правової пропаганди; підвищення теоретичної підготовки з правових питань, контроль за дотриманням законності та правопорядку, службової дисципліни, організація правового захисту цих осіб і членів їх сімей.

Важливою рисою правової обізнаності та характеристикою правової культури майбутніх фахівців служби цивільного захисту є розуміння необхідності дотримання службової дисципліни.

Службова дисципліна в нормативних документах розглядається як бездоганне та неухильне виконання особами рядового і начальницького складу службових обов'язків, установлених Кодексом цивільного захисту України, Дисциплінарним статутом служби цивільного захисту, іншими нормативно-правовими актами та контрактом про проходження служби в органах і підрозділах цивільного захисту.

Згідно з положеннями Закону України «Про дисциплінарний статут служби цивільного захисту», належний рівень службової дисципліни в органах і підрозділах цивільного захисту досягається, зокрема, шляхом:

- виховання високих професійних і морально-психологічних якостей в осіб рядового і начальницького складу на національно-історичних традиціях, засадах патріотизму, свідомого ставлення до виконання службових обов'язків, вірності Присязі;

- встановлення особистої відповідальності кожної особи рядового і начальницького складу за додержання вимог Присяги, Статуту, інших нормативно-правових актів, виконання службових обов'язків і наказів начальників;

- формування правової культури в осіб рядового і начальницького складу;

- особистого прикладу зразкового виконання начальниками своїх службових обов'язків, справедливого ставлення до підлеглих тощо [3].

Для майбутніх фахівців служби цивільного захисту правова освіченість має принципове значення, бо є визначальною у формуванні кваліфікованого спеціаліста. Будь-які професійно значущі якості розвиваються у процесі навчання, цілеспрямованої роботи з підготовки фахівця. Тому одним з напрямів підготовки є професійно-правове виховання, спрямоване на формування високого рівня правосвідомості та правової культури. Повага до закону, принципу верховенства права, дисциплінованість, відповідальне ставлення до виконання норм права і громадського обов'язку потрібні на всіх ділянках. Лише ставлячи комплексну мету по формуванню високого рівня правової освіченості, можливе проведення право-виховного процесу від поширення правової інформації через етап формування ціннісних оріє-

нтації і навиків правомірної поведінки до залучення особи до всіх сфер державного і суспільного життя, врегульованих правом, тобто до формування соціально-правової активності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України від 28.06.1006 року № 254/96-ВР [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.

2. Кодекс цивільного захисту України: Закон України від 02.10.2012 р. № 5403-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5403-17>.

3. Про Дисциплінарний статут служби цивільного захисту: Закону України від 05.03.2009 р. № 1068-VI. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1068-17/sp:wide>.

Купчак М.Я., кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри права та менеджменту у сфері цивільного захисту Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

РЕФЕРУВАННЯ У ПРОЦЕСІ ПРАВОВОЇ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Глибина знань, можливість їх застосування для досягнення цілей професійної діяльності формуються завдяки науково-практичним навичкам та вмінням опрацювання великого об'єму інформації. Уміння узагальнювати, аналізувати й адаптувати отримані знання для застосування в системі професійно-орієнтованих знань, орієнтуватися в нових перспективах, планувати професійну діяльність і оцінювати її результати набуваються у процесі навчання [1].

Одним з ефективних методів обробки інформації, а також опрацювання значної кількості джерел інформації є реферування як одна з найбільш широко розповсюджених письмових форм отримання інформації, що дозволяє при сучасному величезному потоці інформації у короткий термін відібрати потрібну інформацію.

Методика реферування полягає в послідовному здійсненні операцій, пов'язаних з оцінкою, відбором, аналізом і узагальненням відомостей, які містяться у первинному джерелі інформації. Результатом реферування документів є вторинні документи – реферати [2].

У науковій літературі реферат (лат. *refero* – доношу, повідомляю, переказую) – це короткий переказ змісту наукової роботи, книги або вчення, оформлене у вигляді письмової публічної доповіді (репродуктивний реферат). Однак під рефератом також розуміють доповідь на задану тему, зроб-